

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУДОЧИНСТВО В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ

Спеціальність: 081 Право

Галузь знань: 08 Право

ОПП «Право»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану:	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Право» (освітня компонента, що формує загальні та спеціальні компетентності)		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр:	4 курс, 8 семестр		
Семестровий контроль:	залік		
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/кількість годин):	3 кредити/90 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	42	24	18
заочна форма:	–	–	–
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 48		Заочна форма – відсутня
Мета навчальної дисципліни:	формування у здобувачів фахової передвищої освіти базових теоретичних знань у сфері господарського судочинства та практичних умінь, необхідних для розуміння порядку судового захисту прав і законних інтересів учасників господарських правовідносин, застосування норм господарського процесуального законодавства у типових правових ситуаціях, роботи з процесуальними документами та виконання професійних завдань у межах набутої правової підготовки.		
Завдання навчальної дисципліни:	– засвоєння основних положень господарського процесуального права та законодавства, що регулює здійснення господарського судочинства; – формування розуміння порядку розгляду і вирішення справ господарськими судами; – засвоєння прав та обов'язків учасників господарського судового процесу; – набуття умінь орієнтуватися в нормах господарського процесуального законодавства та застосовувати їх у типових правових ситуаціях; – формування умінь визначати необхідні процесуальні дії та дотримуватися встановленого порядку їх здійснення; – набуття практичних навичок роботи з основними процесуальними документами; – формування умінь використовувати нормативно-правові акти та інші джерела правової інформації під час виконання практичних завдань. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен: ЗНАТИ: – основні поняття та положення господарського процесуального права; – правові засади здійснення господарського судочинства; – порядок звернення до господарського суду за захистом прав та законних інтересів;		

	– правовий статус учасників господарського судового процесу, їх основні процесуальні права та обов'язки; – основні правила визначення юрисдикції господарських судів; – поняття, види та основні правила подання і дослідження доказів; – порядок обчислення та дотримання процесуальних строків; – основні вимоги до форми та змісту процесуальних документів; – порядок відкриття провадження, підготовки та розгляду господарської справи; – види судових рішень та порядок набрання ними законної сили; – загальні засади апеляційного і касаційного перегляду судових рішень; – загальний порядок виконання судових рішень у господарських справах. УМІТИ: – орієнтуватися в господарському процесуальному законодавстві та знаходити норми, необхідні для вирішення типових правових ситуацій; – визначати належність справи до юрисдикції господарського суду; – визначати процесуальний статус учасників господарської справи та їх основні права й обов'язки; – розрізняти види доказів та визначати основні вимоги до їх подання; – обчислювати процесуальні строки та визначати наслідки їх пропуску; – визначати послідовність основних процесуальних дій під час розгляду господарської справи; – працювати з матеріалами господарської справи та основними процесуальними документами; – складати за встановленими вимогами основні процесуальні документи у типових правових ситуаціях; – застосовувати норми господарського процесуального права під час виконання практичних завдань; – користуватися нормативно-правовими актами та офіційними джерелами правової інформації.
Компетентності:	ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі у сфері правничої діяльності або у процесі навчання, застосовуючи норми права, юридичні механізми та практичні навички професійної діяльності в умовах певної невизначеності. ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК3. Здатність застосовувати знання основних засад та інститутів національного права. СК6. Здатність аналізувати правові проблеми та приймати обґрунтовані рішення. СК12. Здатність складати, оформлювати, опрацьовувати та систематизувати документи правового характеру відповідно до вимог законодавства та правил юридичного діловодства.
Результати навчання:	РН5. Використовувати навички пошуку, оброблення та аналізу інформації у професійній діяльності. РН9. Використовувати у професійній діяльності знання засад та інститутів галузей права національної правової системи. РН12. Проводити первинний аналіз та класифікацію документації, володіти основами діловодства та працювати з документами правового характеру.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти:	Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до встановлених критеріїв за кожним видом навчальної діяльності: 1. Оцінювання роботи на практичних заняттях (максимум 40 балів: 8 практичних x 5 балів)

5 балів – повне і системне знання навчального матеріалу, правильне використання правничої термінології, чіткі та аргументовані відповіді, правильне застосування норм господарського процесуального законодавства під час виконання практичних завдань та вирішення типових правових ситуацій.

4 бали – добре знання навчального матеріалу, правильне розуміння основних понять та положень господарського процесуального законодавства; відповіді загалом правильні, але містять окремі неточності або недостатнє обґрунтування.

3 бали – часткове знання навчального матеріалу, неповні відповіді, наявність окремих помилок, труднощі із застосуванням норм господарського процесуального законодавства під час виконання практичних завдань.

2 бали – фрагментарне знання навчального матеріалу, суттєві неточності у відповідях, недостатнє розуміння основних положень теми та труднощі під час вирішення типових правових ситуацій у сфері господарського судочинства.

1 бал – мінімальне знання окремих положень теми, суттєві помилки у відповідях, невміння самостійно застосовувати отримані знання під час виконання практичних завдань.

0 балів – відсутність на занятті без поважних причин, незнання теми або відмова від відповіді.

2. Оцінювання самостійної роботи (максимальна кількість балів за виконання всіх завдань самостійної роботи – 10 балів)

1 бал – завдання для самостійної роботи виконано у повному обсязі, опрацьовано рекомендовані нормативно-правові акти та навчальну літературу; матеріал викладено правильно, логічно й послідовно; здобувач демонструє розуміння основних понять і положень господарського процесуального права за відповідною темою (темами).

0,5 бала – завдання виконано частково, матеріал викладено неповно або допущено окремі помилки та неточності.

0 балів – завдання самостійної роботи не виконано або виявлено порушення академічної доброчесності.

3. Оцінювання індивідуального завдання (ІНДЗ) (максимум 20 балів):

18–20 балів – робота виконана повно, тема всебічно розкрита, правильно використано правничу термінологію та норми господарського процесуального законодавства; матеріал викладено логічно, висновки обґрунтовані; під час захисту здобувач упевнено відповідає на запитання.

14–17 балів – основний зміст теми розкрито правильно, але наявні окремі неточності у застосуванні законодавства, викладенні або оформленні; під час захисту здобувач загалом добре орієнтується в матеріалі.

10–13 балів – тему розкрито неповно, допущено суттєві неточності або помилки, порушено логічність викладення; під час захисту здобувач має труднощі з відповідями на запитання.

0–9 балів – тема практично не розкрита, допущено значні змістові помилки, здобувач не орієнтується у виконаній роботі; робота не виконана або виявлено порушення академічної доброчесності.

4. Оцінювання модульного контролю (МКР) (максимум 10 балів):

9–10 балів – завдання виконано повно і правильно, здобувач демонструє ґрунтовне розуміння основних положень господарського судочинства, надає логічні й аргументовані відповіді, правильно застосовує норми господарського процесуального законодавства.

7–8 балів – завдання виконано в цілому правильно, здобувач добре володіє навчальним матеріалом, але допускає окремі неточності або недостатньо обґрунтовує відповіді.

4–6 балів – завдання виконано частково, теоретичні питання розкрито неповно, допущено суттєві помилки або виникають труднощі із застосуванням норм господарського процесуального законодавства.

0–3 бали – виконано лише окремі завдання, відповіді містять суттєві помилки та свідчать про недостатнє засвоєння навчального матеріалу, або МКР не виконано.

5. Умови отримання оцінки без додаткових випробувань (без складання заліку):

Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання, підсумкова оцінка з дисципліни складається зі стартової складової (максимум 80 балів) та залікової складової (максимум 20 балів). Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають стартову рейтингову оцінку 60 і більше балів, можуть отримати відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань (без складання заліку). Зі здобувачами, які виконали умови допуску, але набрали менше 60 балів, або тими, хто бажає підвищити свій рейтинг, проводиться залік (максимум 20 балів).

Приклад розрахунку рейтингової оцінки:

здобувач освіти отримав:

35 балів – за роботу на семінарських заняттях;

11 балів – за самостійну роботу;

13 балів – за ІНДЗ;

9 балів – за МКР.

Разом: $35 + 11 + 13 + 9 = 68$ балів.

Оскільки здобувач набрав 68 балів (60 і більше), він може отримати підсумкову оцінку 68 балів без складання заліку. Якщо здобувач бажає підвищити рейтингову оцінку, він може складати залік.

6. Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю – заліку (максимум 20 балів)

18–20 балів – здобувач демонструє системні знання з господарського судочинства, повно й аргументовано відповідає на питання, правильно використовує правничу термінологію та норми господарського процесуального законодавства, правильно виконує практичні завдання.

14–17 балів – здобувач добре володіє навчальним матеріалом, дає переважно правильні відповіді, але допускає окремі неточності; загалом правильно застосовує норми законодавства під час виконання практичних завдань.

10–13 балів – навчальний матеріал засвоєно частково, відповіді неповні, наявні помилки у визначенні основних понять; здобувач має труднощі із застосуванням норм господарського процесуального законодавства.

0–9 балів – знання навчального матеріалу недостатні, відповіді містять суттєві помилки або відсутні; здобувач не володіє основними положеннями дисципліни та не може застосовувати норми законодавства під час виконання практичних завдань.

7. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності (заохочувальні бали):

Заохочувальні бали нараховуються понад обов'язкові види навчальної роботи та не включаються до основного розподілу балів із дисципліни.

Додаткові бали можуть нараховуватися:

– за рішенням циклової комісії – за участь у наукових гуртках, конференціях, семінарах, круглих столах, олімпіадах і конкурсах;

	підготовку наукових публікацій, тез доповідей; виконання творчих і пошукових завдань поза межами навчального плану; – за рішенням викладача – за систематичну та зразкову навчальну роботу, виконання завдань підвищеної складності й додаткових проєктів, опрацювання додаткового матеріалу, систематичне відвідування занять, якісне ведення конспекту та активну участь у консультаціях. Заохочувальні бали додаються до результатів поточного контролю. При заліковій формі контролю загальна сума обов’язкових і додаткових балів до підсумкового контролю не може перевищувати 89 балів. Оцінка «А» (90–100 балів) не може бути отримана лише за рахунок бонусних балів. Одне наукове, творче чи інше досягнення може бути враховане для нарахування додаткових балів лише з однієї навчальної дисципліни.
Зміст навчальної дисципліни:	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ГОСПОДАРЬСЬКОГО СУДОЧИНСТВА Тема 1. Господарські суди України та господарське судочинство Становлення господарських судів в Україні. Поняття, завдання та система господарських судів. Право на звернення до господарського суду. Способи судового захисту. Тема 2. Господарське процесуальне право та засади господарського судочинства Поняття господарського процесу та господарського процесуального права. Господарська процесуальна форма. Стадії та форми господарського судочинства. Джерела господарського процесуального права. Основні принципи господарського судочинства та їх загальна характеристика. Тема 3. Господарські процесуальні правовідносини та учасники судового процесу Поняття та особливості господарських процесуальних правовідносин. Суб’єкти господарського процесу. Сторони та треті особи. Представництво в господарському суді. Інші учасники судового процесу. Тема 4. Юрисдикція господарських судів Поняття господарської юрисдикції. Справи, що належать до юрисдикції господарських судів. Інстанційна та територіальна юрисдикція (підсудність) господарських справ. Тема 5. Докази та доказування у господарському судочинстві Поняття доказів і доказування. Види доказів. Належність, допустимість, достовірність та вірогідність доказів. Обов’язок доказування. Подання, витребування та оцінка доказів. Тема 6. Процесуальні строки, судові витрати, судові виклики та повідомлення Поняття та види процесуальних строків. Обчислення, поновлення і продовження процесуальних строків. Поняття та види судових витрат. Судовий збір. Судові виклики та повідомлення.

	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРОВАДЖЕННЯ У ГОСПОДАРЬКОМУ СУДІ Тема 7. Позов у господарському процесі. Забезпечення позову Поняття та елементи позову. Право на позов. Форма і зміст позовної заяви. Документи, що додаються до позовної заяви. Поняття, підстави та способи забезпечення позову. Тема 8. Відкриття провадження та підготовче провадження у справі Пред'явлення позову. Відкриття провадження у справі. Залишення позовної заяви без руху, її повернення. Форми господарського судочинства. Підготовче провадження та його завдання. Тема 9. Розгляд господарської справи по суті Поняття та завдання розгляду справи по суті. Судове засідання. Порядок розгляду справи. Дослідження доказів. Судові дебати. Закінчення розгляду справи. Тема 10. Судові рішення у господарському процесі Поняття та види судових рішень. Рішення, ухвали і постанови господарського суду. Вимоги до судового рішення. Набрання судовим рішенням законної сили. Тема 11. Перегляд судових рішень у господарському судочинстві Загальна характеристика апеляційного провадження. Право та строки апеляційного оскарження. Загальна характеристика касаційного провадження. Право та строки касаційного оскарження. Тема 12. Виконання судових рішень у господарських справах Обов'язковість судових рішень. Загальні засади виконання судових рішень. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням рішень господарських судів. Судовий контроль за виконанням судових рішень.
Пререквізити:	опанування навчальної дисципліни «Судочинство в господарських судах» ґрунтується на знаннях, набутих під час вивчення освітніх компонентів «Теорія держави і права», «Організація судових та правоохоронних органів України», «Цивільний процес», а також під час вивчення «Господарського права». Передумовами успішного вивчення дисципліни є знання основних правових понять і категорій, засад організації та діяльності судової системи, основ судового захисту прав та інтересів, правового статусу суб'єктів господарських правовідносин, а також уміння орієнтуватися в нормативно-правових актах та застосовувати норми права під час вирішення типових правових ситуацій.
Постреквізити:	знання та практичні вміння, набуті під час вивчення навчальної дисципліни «Судочинство в господарських судах», використовуються під час проходження виробничої практики, підготовки до комплексного кваліфікаційного іспиту, вирішення типових правових ситуацій, пов'язаних із судовим захистом прав та законних інтересів учасників господарських правовідносин, а також у подальшій професійній діяльності.
Інформаційне забезпечення:	Нормативно-правові акти: 1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-vr 2. Господарський процесуальний кодекс України : Кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1798-12

3. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1402-19>
4. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3674-17>
5. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 № 3262-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3262-15>
6. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1404-19>
7. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1403-19>
8. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/851-15>

Основна література:

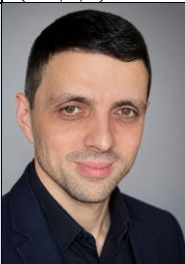
1. Господарський процес : навчально-методичний посібник / К.А.Возняковська, І.Б.Факас, Д.А.Біленець, В.В.Добровольська. Чернівці : ЧННЮІ НУ "ОЮА", 2024. 138 с.
2. Завдання цивільного та господарського судочинства в Україні: теоретико-методологічні засади : монографія / за ред. В.І.Бобрика. Київ : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г.Бурчака НАПрН України, 2024. 238 с.
3. Зразки процесуальних документів в адміністративному та господарському судочинстві: заяви, скарги, клопотання, відзиви : практичний посібник / упоряд. : В.Г.Дрозд, О.Ю.Дрозд, Д.В.Журавльов, С.В.Петков. Київ : ЦУЛ, 2021. 382 с.
4. Підготовка та подання позовної заяви в рамках господарського судочинства : методичні рекомендації / Г.А.Осетинська, Д.В.Величко, О.І.Кулик, Л.П.Барташук, Г.С.Бойко, В.В.Попко, Т.В.Проскурня, Н.В.Тарасова. Харків : ФАКТОР-МЕДІА, 2025. 67 с.
5. Судочинство в господарських судах : навч. посіб. / О.В.Рожнов ; НЮУ ім. Я.Мудрого. Харків, 2023. 200 с.

Додаткова література:

1. Господарський процес : навч. посіб. / В.А.Кройтор, О.В.Синегубов, О.Г.Бортнік та ін.; за заг. ред. проф. В.А.Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 328 с.
2. Господарський процес України : підручник / Л.В.Мелех. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с.
3. Збірник позовних заяв. Як звернутися до суду загальної юрисдикції : практичний посібник / С.Я.Фурса, Т.М.Кучер, Є.І.Фурса. Київ : КНТ, 2023. 216 с.
4. Господарський процес : курс лекцій / за ред. Л. Герасименко, П. Борцевича. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2024. 262 с.
- Світличний О. П. Господарський процес : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НУБіП України, 2023. 342 с. URL: <https://dglb.nubip.edu.ua/bitstreams/6446b26e-2a6c-4973-bedb-910c943560b5/download>

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. Офіційний вебпортал Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

	3. Урядовий портал. Кабінет Міністрів України. URL: https://www.kmu.gov.ua/ 4. Судова влада України. Офіційний вебпортал. URL: https://court.gov.ua/ 5. Верховний Суд. Офіційний вебсайт. URL: https://supreme.court.gov.ua/ 6. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: https://reyestr.court.gov.ua/ 7. Вища рада правосуддя. Офіційний вебсайт. URL: https://hcj.gov.ua/ 8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: https://www.nbuv.gov.ua/	
Матеріально-технічне забезпечення:	Технічне та програмне забезпечення: сучасні навчальні аудиторії з комп'ютерною та презентаційною технікою, доступом до мережі Інтернет; ліцензійний пакет MS Office (Word, PowerPoint); мультимедійні засоби для опрацювання та представлення навчальних матеріалів; спеціалізована комп'ютерна лабораторія. Інформаційно-методичне забезпечення: доступ до офіційних електронних баз нормативно-правових актів, Єдиного державного реєстру судових рішень, офіційних інформаційних ресурсів судової влади України, електронних бібліотек і репозитаріїв закладів освіти та наукових установ; навчальна та наукова література з господарського процесуального права; конспект лекцій з дисципліни; методичні матеріали та завдання для семінарських (практичних) занять, самостійної роботи, модульного контролю та виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ). Практико-орієнтоване забезпечення: навчальна лабораторія «Зал судових засідань» для моделювання окремих процесуальних дій і проведення практичних занять; юридична клініка «Юридичний альянс» для формування практичних навичок роботи з правовою інформацією та документами. Системи дистанційного навчання: електронний навчальний курс на платформі Google Classroom ПрАТ «ВНЗ «МАУП», електронний силабус, матеріали лекцій і презентацій, завдання для семінарських (практичних) занять та самостійної роботи, матеріали для модульного контролю й виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ).	
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)		Жосан Станіслав В'ячеславович Викладач циклової комісії з права та правоохоронної діяльності Придунайського фахового коледжу ПрАТ «ВНЗ «МАУП». Контакти викладача: E-mail: pfkmaup06@gmail.com Моб. телефон (Viber/Telegram): (066)-230-52-18